

THOMAS GUSTAFSSONS NYHETSREV, AUGUSTI 2014

Katalonien dominerar nyhetsflödet
Seminarium om Katalonien i Stockholm
Socialistpartiet har fått ny ledare
Politiskt missnöje födde nytt parti
Konflikten vid Gibraltar olöst
Krisen formar litteraturen
El Greco i Toledo
Ryssland och Kuba bundsförvanter igen?
Öppning mellan USA och Kuba?
Omskakande film om Kuba
Faller Argentina igen?
FARC — från gerilla till parlamentet?
Föreläsning i Stockholm

Katalonien dominerar debatten

En mycket spännande höst väntar för alla som är intresserade av Spanien. Den 9 november ska katalanerna rösta om Katalonien ska bli en självständig stat. Kataloniens framtid dominerar just nu den spanska samhällsdebatten. Den spanska centralregeringen anser att en folkomröstning är olaglig och kommer att försöka stoppa processen. Den katalanska regionalpresidenten Artur Mas och hans katalanska regering har deklarerat att en folkomröstning har stöd i katalansk lag. Frågan om det blir en folkomröstning överskuggas dock av avslöjandet att Artur Mas företrädare och partikamrat Jordi Pujol är djupt inblandad i en gigantisk korruptionshärva. Enligt spanska tidningsuppgifter verkar Pujol under sin tid som regionalpresident inte gjort något annat än att ta emot "kommissioner" som förts till hemliga konton i skatteparadis där det nu uppges finnas närmare tjugo miljarder kronor. I min senaste [bok](#) ges bakgrunden och en förklaring till allt det som nu sker i Katalonien. Jag tror det blir en omröstning. Men jag tror också att resultatet blir så tvetydigt att Artur Mas tvingas utlysa nyval till det katalanska parlamentet. Jag kommer garanterat att ha anledning att återkomma till denna fråga i nästa Nyhetsbrev.

Seminarium om Katalonien i Stockholm

Redan nu den 12 augusti deltar jag i ett samtal om Kataloniens framtid som inleder Kulturfestivalen i Stockholm där Barcelona är tema. Moderator är Alice Petrén. Du är välkommen. Platsen är Brunkebergs torg, klockan 16.00. <http://kulturfestivalen.stockholm.se/program/details.php?AID=1190>

Socialistpartiets nye ledare

Den 27 juli fick det spanska socialistpartiet Partido Socialista Obrero Español (PSOE) en ny partiledare. Han heter Pedro Sánchez, är född 1982 och har doktorerat i ekonomi. Politiskt har han beskrivs som moderat socialist och under hans ledning har Socialistpartiet gått mer åt vänster. Med lite drygt ett år kvar till nästa parlamentsval hoppas nu partifunktionärerna att PSOE ska attrahera Socialistpartiets traditionella väljare men också fånga upp den missnöjda medelklassen. Under sin förra period i regeringsställning då Zapatero var Spaniens premiärminister förverkade PSOE sitt förtroende som regeringsdugligt. Det var under Zapatero Spanien kördes i botten. Missnöjet med den nuvarande konservativa regeringen Mariano Rajoys hårda besparingspolitik har därför inte gynnat PSOE. Inte heller har korruptionshärvan som regeringspartiet är indraget gynnat Socialistpartiet (korruptionshärvan skildras i denna krönika [krönika](#)). De missnöjda har in stället sökt sig ännu längre åt vänster eller helt enkelt gett upp sin tro på politiken och blivit röstskolkare.

Politiskt missnöje födde nytt parti

Det intressantaste som hänt inom spansk partipolitik är Podemos, ett nybildat missnöjesparti på vänsterkanten som kom från ingen stans och vann fem platser i EU-parlamentet. Podemos kan ses som en proteströrelse som vänder sig mot det politiska etablissemang. Flera färskta undersökningar visar att Podemos om det var val i dag skulle bli Spaniens tredje största parti med minst 10 eller till och med upp mot 15 procent av rösterna, vilket är betydligt mer än det gamla vänsterpartiet IU. Det kommer att bli en mycket intressant tid fram till nästa val.

Konflikten vid Gibraltar

För ett år sedan hettade det till mellan Madrid och London i den ständigt pågående konflikten om Gibraltar. Jag skrev då flera artiklar och deltog också i radioprogram där konflikten analyserades. Sedan dess har Gibraltar försvunnit från nyhetsbruset. Men en granskning som gjorts av EU-kommissionen visar att i dag, ett år senare, har att inget gjorts för att försöka förbättra relationen. Fortfarande tar det flera timmar att passera gränspassagen för den som besökt Gibraltar, och fortfarande smugglas lika mycket tobak in i Spanien från Gibraltar. Min i dagarna ettåriga [analys](#) som ligger på Sydsvenskans webbsida gäller fortfarande.

Krisen formar litteraturen

Under snart sju år har Spanien gått igenom en allvarlig kris. I en intressant essä publicerad i Dagens Nyheter skriver Christian Claesson, expert på spansk litteratur vid Lunds universitet, om hur krisen påverkar den spanska samtida skönlitteraturen och uppkomsten av vad som kallas krisromanen. Här är en länk till artikeln:

<http://www.dn.se/kultur-noje/kulturdebatt/sa-formas-den-spanska-krisen-till-litteratur/>

El Greco i Toledo

I år är det 400 år sedan El Greco dog vilket uppmärksammas i Toledo med den största El Greco utställningen som någonsin gjorts. Konstnärsgenet El Greco föddes 1541 och dog 1614. Han var döpt till Domenikos Theotocopouli och kom ursprungligen från Kreta, vilket förklarar varför han kallas för greken. El Grecos konst fick inte den uppskattning han hade hoppats vid hovet i Madrid. Han flyttade då till Toledo där han fick många uppdrag. Därför finns många av El Grecos målningar i denna stad. Under jubileumsåret är det många specialutställningar i Toledo som man inte ska missa om man är i närheten. Mer information på webbsidan <http://www.elgreco2014.com/>

Ryssland och Kuba bundsförvanter igen?

Ryssland har beslutat att efterskänka 90 procent av Kubas skuld. I dag är Havanna skyldig 26 miljarder euro vilket motsvarar ungefär 255 miljarder kronor. Alla inser att Kuba aldrig kan betala tillbaka den hisnande summan, trots att beloppet redan räknats ner genom valutavinster då skulden ursprungligen var i kubanska pesos. Uppgåelsen innebär nu att Kuba ska betala motsvarande 25 miljarder kronor under en period på tio år. Samtidigt innebär uppgörelsen att flera nya samarbeten inleds. Under juli besökte Rysslands president Putin Havanna där han träffade båda bröderna Castro för överläggningar. De nya täta relationerna mellan de forna bundsförvanterna är ett resultat av nya kyligare världsläget. Flera källor talar nu till och med om att Ryssland förbereder ett öppnande av sin gamla avlyssningscentral i Kuba, den som stängdes i samband med Sovjetunionens upplösning.

Öppning mellan USA och Kuba?

Under en längre tid har det funnits ett växande missnöje med USA:s handelsembargo mot Kuba bland nordamerikanska affärsmän. Raúl Castros liberalisering av ekonomin och ett öppnande för internationella investeringar har nu lett till att de utländska affärerna i Kuba ökar. USA:s företagare tvingas nu se hur allt fler möjligheter till goda affärer går förlorade när andra länders näringsliv etablerar sig. Vid inledningen av sommaren besöktes Havanna av höga representanter för den nordamerikanska handelskammaren vilket ses som ett stort steg mot nya relationer. Handelskammaren med dess ordförande Thomas Donohue kräver att embargot slopas. Men vågar Obama ta ett sådant beslut? Om detta kommer jag att återkomma till.

Omskakande film om Kuba

I somras har filmen "En natt i Havanna" visats på svenska biografer. Filmen som är gjord av den brittiska regissören Lucy Mulloy skildrar mycket nära, brutalt och gripande några kubanska ungdomars öden i Havanna. Till skillnad mot många andra filmer av utländska regissörer är det inga tropiska drinkar eller salsadans i denna film. Regissören som levde under en längre period i Havanna innan filmen spelades in på plats har både fått ris (från Kubavänner) och ros (från Kubakritiker) för sin film. I Havanna får den inte visas. Jag tycker att alla som är intresserade av Kuba ska se den och skaffa sig sin egen uppfattning. <http://www.sf.se/filmer/En-natt-i-Havanna/>

Faller Argentina igen?

För några år sedan bodde jag ett halvår i Buenos Aires, en fantastisk stad med underbara människor, kultur och mat. Då hade Argentina precis rest sig från den allvarliga krisen landet gått igenom 2001-2002. Det såg ut som Argentina var på rätt väg. Men politisk inkompetens hos styrande presidenten Cristina Fernández de Kirchner och hennes regering har nu ännu en gång lett till att landet gungar. Sedan början av augusti är Argentina i praktiken bankrutt då landet s regering ställt in sina betalningar och dessutom vägrar att förhandla om en lösning. Bakgrunden är krisen 2001-2002 då en grupp hedgefonder passade på att köpa på sig argentinska obligationer billigt. Nu vill fonderna ha tillbaka full betalning vilket en domstol gett dem rätt till. Men om den argentinska regeringen betalar före nyår måste också alla andra avskrivna skulder betalas. Argentina är ett rikt land som ständigt utpekats som ett framtidsland men gång på gång bryts utvecklingen. Det finns få folk som är lika vana att leva under ständig kris. I detta reportage som jag skrev när jag bodde i Buenos Aires ger jag ett porträtt av den fantastiska staden och deras invånare, se

länken: <http://www.aftonbladet.se/resa/resmal/sydamerika/argentina/article12031337.ab>

FARC — från gerilla till parlamentet?

I förra nyhetsbrevet skrev jag om fredsförhandlingarna i Colombia. Nu har president Santos installerats för ännu en period och förhandlingarna med vänstergerillan fortsätter. Mycket tyder nu på att fredsavtalet kommer göra det möjligt för FARC att gå från utomparlamentarisk vänsterrörelse och gerilla till ett politiskt parti med möjlighet att driva sin politik i parlamentet.

Föreläsning i Stockholm i september

Den 13 september håller jag en föreläsning om den spansktalande världen vid en Resemässa i Stockholm som är öppen för allmänheten. Arrangör är Ivetus Travel. Tider och program finns på denna länk:

<http://www.iventustravel.se/resemassa-i-stockholm-13-e-september>

På återseende! ¡Hasta pronto!

© THOMAS GUSTAFSSON/TG MEDIA